

- Andrija Krešić u svom i našem vremenu
- Ka boljoj demografskoj budućnosti Srbije
- Ka evropskom društvu – ograničenja i perspektive
- Multiculturalism in Public Policies
- Dug i (ne)razvoj
- Traditional and Non-Traditional Religiosity
- Xenophobia, Identity and New Forms of Nationalism
- Филозофија кризе и отпора: Мисао и дело Љубомира Тадића
- Contemporary Issues and Perspectives on Gender Research
- Different Forms of Religiosity and the Modern World
- Contemporary Religious Changes: From Desecularization to Postsecularization
- Strategic Streams 2019: European Elections and The Future of Europe
- Србија: род, политике, становништво
- Promišljanja aktuelnih društvenih izazova: Regionalni i globalni kontekst
- Ksenija Atanasijević: O meni će govoriti moja dela
- Izazovi održivog razvoja u Srbiji i Evropskoj uniji
- Political and Economic Self-Constitution: Media, Political Culture and Democracy
- Resetting the Left in Europe: Challenges, Attempts and Obstacles
- Kulturna autonomija nacionalnih manjina u svetlu činjenica
- Друштвене и хуманистичке науке у Србији
- Život za ideju: Misao i delo Đura Šušnjica
- Klimatske promene – Pravni i društveni izazovi

9 788670 652647

Imajući u vidu aktuelnost tematike, može se već sada zaključiti da će prilozi u ovom zborniku o klimatskim promenama biti od posebnog interesa ne samo pripadnicima uže akademske zajednice, već i širem krugu stručnjaka i eksperata u oblasti ekološkog prava i ekološke politike.

Prof. dr Stevan Lilić

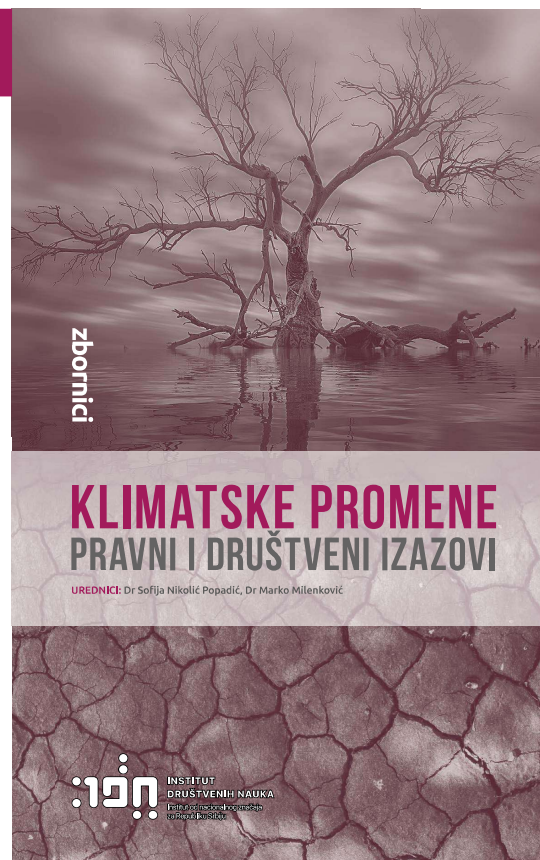
Zbornik će doprineti unapređivanju naučnih znanja u oblasti zelene transformacije u Srbiji tako što pruža značajne uvide u pojedine aspekte koji su nedovoljno istraženi kod nas, poput finansiranja zelene transformacije i drugih značajnih pitanja koja se u domaćoj nauci moraju dalje razmatrati i analizirati kako bi se pružili odgovori na izuzetno aktuelna i značajna pitanja budućeg razvoja Srbije.

Dr Predrag Jovanović

Zbornik će značajno doprineti popunjavanju naučnog fonda u Republici Srbiji po ovom kompleksnom i važnom pitanju kako u oblasti prava tako i u oblasti drugih društvenih nauka.

Prof. dr Dejan Milenković

www.idn.org.rs

Klimatske promene su jedan od najvećih globalnih izazova. Svet se već suočava sa mnogim problemima koje klimatske promene sa sobom nose, a predviđanja su da će njih izvesno biti sve više u predstojećim decenijama. U ovom tematskom zborniku problemu i izazovima klimatskih promena je pristupljeno iz ugla prava, ekonomije i sociologije. Ovakav multidisciplinarni pristup je imao za cilj da doprinese sagledavanju ovog kompleksnog pitanja iz perspektiva više društvenih nauka, što je za pitanja klimatskih promena retko rađeno kod nas. Na taj način smo želeli i da ukažemo na značajnu ulogu društvenih nauka i da doprinesemo debati u našoj zajednici povodom ublažavanja efekata klimatskih promena i prilagođavanja na njih.

Dr Sofija Nikolić Popadić
Dr Marko Milenković

KLIMATSKE PROMENE
PRAVNI I DRUŠTVENI IZAZOVI

IZDAVAČ

Institut društvenih nauka
Beograd, 2023.

ZAIZDAVAČA

Dr Goran Bašić

RECENZENTI

Prof. dr Stevan Lilić
Dr Predrag Jovanović
Prof. dr Dejan Milenković

EDICIJA

Zbornici

UREDNIK EDICIJE

Dr Veselin Mitrović

ISBN 978-86-7093-264-7

zbornici

KLIMATSKE PROMENE **PRAVNI I DRUŠTVENI IZAZOVI**

UREDNICI

Dr Sofija Nikolić Popadić

Dr Marko Milenković

SADRŽAJ

Sofija Nikolić Popadić,
Marko Milenković

PREDGOVOR

Dragoljub Todić
**PRINCIP ZAJEDNIČKE
ALI DIFERENCIRANE
ODGOVORNOSTI I PARISKI
SPORAZUM O KLIMI**

Anđelka Mihajlov,
Danko Aleksić
**KOMPARATIVNA ANALIZA
KLIMATSKOG PAKTA EVROPSKE
UNIJE I IMPLEMENTACIJE
RELEVANTNIH OD SRBIJE
POTPISANIH I RATIFIKOVANIH
MEĐUNARODNIH UGOVORA**

Petar Đukić
**EKONOMSKO-TEHNOLOŠKI
IZAZOVI SRBIJE U KONTEKSTU
KLIMATSKIH PROMENA**

Mirjana Dokmanović
**POLITIKA SRBIJE U OBLASTI
KLIMATSKIH PROMENA
I PROCENA EFEKATA
NA DRUŠTVO**

Ivana Stjelja
**DONOŠENJE ZAKONA
O KLIMATSKIM PROMENAMA
I UČEŠĆE JAVNOSTI
U ZAKONODAVNOM
POSTUPKU U SRBIJI**

Zorica Mršević,
Svetlana Janković
**KLIMATSKE PROMENE
KAO JEDAN OD UZROKA
GLOBALNIH MIGRACIJA**

Sofija Nikolić Popadić
**KLIMATSKE PROMENE
I POLJOPRIVREDNA
PROIZVODNJA – PRAVNI
I STRATEŠKI OKVIR**

Ivana Ostojić
**ZELENO FINANSIRANJE,
KLIMATSKE FINANSIJE
I KONCEPT ZELENE EKONOMIJE**

Stefan Janković
**KAKO ARTIKULISATI KLIMATSKU
VARIJABILNOST? ANTROPOCEN,
PRAVO I „PARLAMENT STVARI“**

**BIOGRAFIJE AUTORA
I UREDNIKA**

Predgovor

Klimatske promene su jedan od najvećih globalnih izazova. Svet se već suočava sa mnogim problemima koje klimatske promene sa sobom nose, a predviđanja su da će njih izvesno biti sve više u predstojećim decenijama. Problemu klimatskih promena može biti pristupljeno iz različitih perspektiva. Neophodno je razmotriti mere koje mogu doprineti smanjenju nastanka klimatskih promena, ali je isto tako potrebno sagledati mogućnost prilagođavanja na izmenjene klimatske uslove. Izazovi klimatskih promena mogu biti razmotreni iz ugla različitih naučnih disciplina. U ovom tematskom zborniku problemu i izazovima klimatskih promena je pristupljeno iz ugla prava, ekonomije i sociologije. Ovakav multidisciplinarni pristup je imao za cilj da doprinese sagledavanju ovog kompleksnog pitanja iz perspektiva više društvenih nauka, što je za pitanja klimatskih promena retko rađeno kod nas. Na taj način smo želeli i da ukažemo na značajnu ulogu društvenih nauka i da doprinesemo debati u našoj zajednici povodom ublažavanja efekata klimatskih promena i prilagođavanja na njih. Kroz devet poglavlja, jedanaest autora je dalo svoj doprinos u identifikovanju problema koji postoje u ovom domenu u Srbiji, Evropi, ali i na globalnom nivou, uz predlaganje rešenja

za dalja delovanja i mogućnosti njihovog prevazilaženja. U težnji za smanjenjem nastanka negativnih posledica na međunarodnom i nacionalnom nivou, doneti su različiti strateški dokumenti i propisi čija implementacija može predstavljati značajan izazov. Potencijalni problemi i izazovi, neophodnost promene pristupa na globalnom nivou, ali i potrebe izmena domaćih propisa i strategija su predmet analize u okviru radova u ovom zborniku. U tom kontekstu potrebno je naglasiti da se Republika Srbija nalazi u veoma važnom periodu kada je u pitanju oblast klimatskih promena, imajući u vidu da je usvojen Zakon o klimatskim promenama i da predstoji usvajanje Strategije niskougljeničnog razvoja. U tom smislu su obrađena kako pitanja formiranja nacionalne politike u oblasti klimatskih promena, tako i načini usklađivanja sa međunarodnim i evropskim standardima. Učešće javnosti u donošenju Zakona o klimatskim promenama je u posebnom fokusu jednog od radova u zborniku. Uticaju klimatskih promena na ekonomski razvoj, ali i uticajima ekonomskog i društvenog napretka na klimatske promene i životnu sredinu, uz razmatranje uloge klimatskih finansija, posvećena je posebna pažnja u okviru zbornika. Jedan od sektora čiji razvoj je veoma zavistan od klimatskih uslova, ali koji istovremeno doprinosi klimatskim promenama je poljoprivredna proizvodnja. U okviru zbornika je analizirana prepoznatljivost uloge poljoprivredne proizvodnje u međunarodnim dokumentima posvećenim klimatskim promenama, analizirano je mesto klimatskih promena u Zajedničkoj poljoprivrednoj politici Evropske unije, kao i stanje u Republici Srbiji. Klimatske promene su i jedan od uzročnika migracija. U zborniku se analizira i ukazuje na neophodnost pravnih promena kao jednom od humanih odgovora na migracije izazvane klimatskim promenama. Na kraju je problem klimatskih promena sagledan i kroz pitanje kako artikulisati klimatsku varijabilnost. Devet radova objedinjenih u ovom zborniku sagledavaju problematiku klimatskih promena iz različitih perspektiva i sa različitih ideoloških stanovišta koji ne odražavaju nužno mišljenje urednika i izdavača. Nadamo se da će ovaj zbornik biti doprinos daljoj debati o klimatskim promenama i izazovima sa kojima će se naše i globalno društvo suočavati u decenijama pred nama.